

до механізму централізованої закупівлі книг для поповнення фондів бібліотек;
– звільнені таким чином кошти програми “Українська книга” спрямувати на централізовану закупівлю книжок для поповнення фондів бібліотек.

Наявні проблеми у сфері державного замовлення у видавничій справі потребують внесення змін до відповідних законів та підзаконних нормативних актів. Запропоновані зміни дадуть змогу запровадити ефективну систему державного замовлення на книговидавничу продукцію, що, з одного боку, сприятиме наповненню книжкового ринку якісними виданнями, а з іншого – задовольнить за рахунок бюджетних коштів попит споживачів – бібліотек, закладів освіти та культури.

Література

1. Андреева Л.В. Закупки товаров для федеральных государственных нужд: правовое регулирование / Л.В. Андреева. – М. : Волтерс Кулвер, 2009. – 296 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 462.
3. Государственные и муниципальные закупки – 2008 : сб. докладов III Всерос. практич. конф. – семинара, 21–22 октября 2008 г., Москва / Российская академия государственной службы при Президенте Российской Федерации. – М. : Юриспруденция, 2008. – 320 с.
4. Державне регулювання економіки України: методологія, напрями, тенденції, проблеми / Л.І. Антошкіна, Н.М. Бабіч, І.В. Беседін та ін. ; Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економіки України ; [за ред. М.М. Якубовського]. – К., 2005. – 410 с.
5. Кузнецов В.И. Правовое регулирование института государственного заказа : дис... канд. юрид. наук: 12.00.14 / В.И. Кузнецов. – М., 2005. – 226 с.
6. Марусов А. Світовий банк: система держзакупівель в Україні стала символом відсутності прозорості / А. Марусов // Дзеркало тижня. – 2008. – № 31(710).
7. Про видавничу справу : Закон України від 5.06.1997 р. № 318 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – С. 206.
8. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб : Закон України від 22.12.1995 р. № 493 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 3. – С. 9.
9. Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні : Закон України від 6.03.2003 р. № 601 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 10–11, 24. – С. 86, 162.
10. Про затвердження Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2008 р. № 921 // Урядовий кур’єр. – 2008. – № 197.
11. Про Порядок формування та розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 р. № 266 // Зібрання постанов Уряду України. – 1996. – № 8. – С. 239.
12. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д.М. Стеченко. – 3-тє вид., випр. – К. : Знання, 2006. – 257 с.

УДК 351.85

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Груздова К.Є.

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

The article discusses the features of the existing political culture in Ukraine, identifying the shortcomings of the existing support mechanism, and considered the main directions of increase and substantiated the need to improve public management mechanism of political culture in Ukraine.

Анотація

Розглянуто особливості сучасного рівня політичної культури в Україні, визначено недоліки діючого механізму підтримки розвитку та проаналізовано основні напрями

підвищення її якості, а також обґрунтовано необхідність удосконалення державно-управлінського механізму розвитку політичної культури в Україні.

Ключові слова

Політична культура, розвиток, стратегічні напрями, механізми, державна політика.

І. Вступ

Одним із найважливіших показників політичної культури будь-якого суспільства є рівень інтересу громадян до політики. Дослідження підтверджують, що громадяни України виявляють достатній інтерес до політичного життя.

Високий рейтинг інтересу до політики є індикатором розвинутого громадянського суспільства, якого поки що в Україні немає, тому можна припустити не стільки високий рівень розвитку політичної культури в Україні, скільки сильну психологічну мотивацію до залучення в процес політичного розвитку.

Досягти зростання рівня політичної культури в Україні можливо шляхом активізування участі політологів у державно-експертній роботі, засобах масової інформації, створення єдиної системи політичного знання для всіх верств населення, умов для набуття громадянами політичних знань та утвердження в суспільстві поваги до права й правопорядку, подолання правового нігілізму.

II. Постановка завдання

Мета статті – проаналізувати сучасний рівень політичної культури, визначити недоліки діючого механізму підтримки розвитку та розглянути основні напрями підвищення політичної культури в Україні.

III. Результати

У сучасних умовах в Україні особливо актуальною постає проблема збереження національної згоди, основою якої може виступати суспільний консенсус стосовно прихильності до демократичного реформування. Впродовж багатьох років питання підвищення рівня політичної культури населення розглядалось такими зарубіжними та вітчизняними науковцями, як: С. Вайт, А. Карднер, Дж. Мердок, О.А. Гриценко, В.В. Карлова, О.Ю. Оболенський, В.В. Солодовник та ін. Зміст політичної культури різних соціальних суб'єктів не однаковий за обсягом, структурою тощо. Політична культура суспільства є синтезом відповідних культур усіх наявних у ньому соціальних спільнот і політичних інститутів. Але це не механічний конгломерат. У царині означених культур виробляється нова якісна субстанція – культура, яка фіксує суттєві ознаки та рівень суспільної політичної свідомості й поведінки суспільства загалом. У цій новій, інтегрованій політичній культурі можуть переважати демократичні чи авторитарні риси, переплітатись різні рівні й характер політичних ознак носіїв культури. Але головне, що ця політична культура дає змогу побачити якісно новий рівень політичного життя суспільства. Те саме стосується і політичної культури окремої особи як сукупності елементів її політичної свідомості й поведінки. Їх характер і якість, самобутній зміст, взаємодія та обумовленість дають змогу оцінювати рівень політичної зрілості людини, її політичну культуру [4].

Політична культура радянського періоду відзначалася стійкістю і постійністю відтворення, що досягалось ефективною системою соціалізації через засоби тотального контролю за населенням з боку правлячого

класу: це, насамперед, монопольне право держави на освіту і вступ до комуністичної партії як єдина можливість зробити кар'єру. Для самозбереження й відтворення було сформовано механізм номенклатури, що проводила цілеспрямовану кадрову політику.

Характер політичної культури цього періоду полягає у глибокому соціальному та культурному розриві між верхівкою суспільства та основною частиною населення. Такий стан зумовлював соціокультурну динаміку відтворення суспільних відносин, яка характеризувалася пануванням руйнівних тенденцій з орієнтацією на задоволення мінімальних потреб. Усе це базувалося на матеріальній та духовній убогості людини, яка була нездатна сама вирішувати проблеми. Отже, в Радянському Союзі концентрація економічної, політичної та ідеологічної влади в руках правлячого класу, який втілював у своїй особі державу, призвела до поглинення державою суспільства та індивіда.

Відтак, усю політичну історію України можна уявити як картину постійного протистояння ліберальних і патріархально-традиційних цінностей: з одного боку – приватна ініціатива, потреба у самоствердженні індивіда у змаганні з рівними, свобода власності й працелюбність, максимальне обмеження ролі держави в суспільстві; а з іншого – соборність, общинність, колективізм з одночасною схильністю до авторитаризму, потреба в сильному лідері харизматичного типу.

Конфліктна політична культура, сформована під впливом зазначених факторів, постійно давалася взнаки впродовж усієї української історії: різним політичним силам не вистачало толерантності, політичної етики, злагоди. Адже діалогове підґрунтя в культурі відображається безпосередньо і в культурі політичного спілкування між різними політичними силами, партіями, фракціями, соціальними групами тощо [2].

На сьогодні лише в окремих колах міського населення, серед підприємців і частини інтелігенції, керівників підприємств відбулася ціннісна переорієнтація, тому проблема порушення негативних аспектів традиціоналістської політичної культури перебуває в безпосередній залежності від ефективності демократичних перетворень і підвищення інтенсивності міжкультурного обміну.

Політична свідомість та політична культура є одними із найважливіших складових політичного життя, що визначають його зміст та напрями розвитку.

В сучасній політично-культурній ситуації, що склалася в Україні, можна виділити декілька тенденцій:

- деідеологізація політичної культури і ліквідація державної монополії на політичну культуру;

Держава та регіони

- зростання інтересу до історичної культурної спадщини, зокрема до релігії і церкви;
- посилення культурно-комунікативної апатії, послаблення інтересу до питання на користь візуальних, видовищних форм (телебачення, відео), значне зменшення частотності відвідувань театрів, кінозалів, музеїв, бібліотек;
- збільшення в побуті елементів антикультури (наркоманії, злочинності, корупції, рекету, проституції, порнографії, патологічних нахилів тощо);
- особливу занепокоєність викликає стан української мови, українського книгодрукування, бібліотечної справи, кіномистецтва [1].

Як наслідок, повний занепад українського суспільства в цілому та його політичної культури зокрема.

Така ситуація пов'язана, насамперед, з низьким рівнем економіки країни. При цьому кошти, що отримують окремі регіони на розвиток культурних цінностей із державного бюджету за відповідними державними програмами, не відображаються у звітності в розрізі регіонів.

Можна виділити такі основні напрями підвищення політичної культури в Україні, що сприятимуть формуванню власної політичної культури українського народу:

- лібералізація і демократизація суспільних відносин, унаслідок чого створюються умови для політичної творчості еліти й широких верств населення. Для правильного сприйняття громадянами суспільного прогресу, створення наукових уявлень про політику потрібен високий культурний, освітній і життєвий рівні громадян, не обтяжених тоталітарною ідеологією. Адже політична культура не обмежується лише сферою політичних відносин. Вона пов'язана з усіма аспектами духовного життя суспільства: наукою, освітою, літературою, мистецтвом тощо;
- пропаганда знань про історичний досвід українського та інших народів і про сучасні досягнення світового співтовариства. На розвиток політичної культури впливає також стан історичного знання. Об'єктивні історичні дослідження, без ідеологічної догматики, звільняють людей від стереотипного оцінювання інших народів і держав. Історія є надійним підґрунтям для пізнання перспектив розвитку суспільства, сприяє зміцненню почуття єдності світової цивілізації;
- підтримка різноманітних ініціатив, новацій, експериментів, вивчення й поширення вітчизняного політичного досвіду. Важливим є створення умов для набуття громадянами політичних знань, фі-

нансування засобів масової інформації, радіомовлення, бібліотек, книгодрукарень, введення освітнього комплексу дисциплін з політичної культури;

- залучення науковців до розроблення політичних технологій і програм, надання певного матеріального забезпечення для реалізації ідей та їх правової підтримки;
- поширення джерельної бази формування новітньої політичної культури і створення умов для прояву позитивних тенденцій у політичному житті. Одночасно з розвитком об'єктивної та незалежної політичної науки треба активізувати участь політологів у державно-експертній роботі, засобах масової інформації, створенні єдиної системи політичного знання для всіх верств населення;
- законодавче закріплення продуктивних політичних ідей, норм, інституцій та розроблення системи заходів їх широкого використання. Необхідною межею формування в українському суспільстві політичної культури є утвердження в соціумі поваги до права й правопорядку, подолання правового нігілізму. До того ж, як з боку громадян, так і з боку влади у справжній, а не декларованій правовій державі панує культ права. Політично розвинене суспільство розуміє, що міцний соціальний порядок важливіший від політичних амбіцій [3].

Сьогодні політична культура в Україні формується і розвивається на основі осмислення наших реалій та під впливом діяльності численних політичних партій. Зауважимо, що останнє не стільки є досягненням, скільки свідченням слабкості розвитку політичного процесу в Україні. Нині майже не існує країн, де б існувала така кількість партій, що майже не відрізняються одна від одної не те що назвами, а й політичними платформами. Так, партії відображають інтереси певних груп, діячів, але аж ніяк не суспільні інтереси. Деякі науковці вбачають у цьому інерцію формування соціального середовища посткомуністичної України, коли демократія фактично удержавлюється.

IV. Висновки

Успішному здійсненню державної політики у сфері культури значно перешкоджають обмеженість фінансових ресурсів, необхідних для досягнення поставлених цілей, і низька ефективність їх використання. Наявні принципи, методи і форми бюджетного фінансування культурної сфери, підходи до нього не відповідають її потребам. Водночас позабюджетний механізм фінансування є малорозвиненим, що зумовлюється нерозробленістю відповідної нормативно-правової бази, яка б стимулювала благодійну, меценатську діяльність і сприяла залученню

інвестицій у сферу культури. Тому для підвищення політичної культури в Україні необхідно, в першу чергу, лібералізувати й демократизувати суспільні відносини, підвищити пропаганду знань про історичний досвід українського та інших народів і про сучасні досягнення світового співтовариства, поширити джерельну базу формування новітньої політичної культури і створити умови для прояву позитивних тенденцій у політичному житті, законодавчо закріпити продуктивних політичні ідеї, норми, інституції.

Література

1. Гриценко О.А. Культура як ключовий чинник суспільно-економічного розвитку українського суспільства / О.А. Гриценко // Художньо-освітній простір України в контексті новітньої історії : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22–23 листопада 2007 р., м. Київ. – К., 2007. – С. 5–6.

2. Карлова В.В. Сучасні проблеми державного управління в галузі культури / В.В. Карлова // Культурна політика України у контексті світових трансформаційних процесів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 грудня 2000 р., м. Київ ; за заг. ред. В.П. Подкопаєва, В.Г. Чернеця ; наук. ред.-упоряд. О.О. Різник. – К. : ДАККІМ, 2001. – С. 146–148.
3. Про Концепцію державної політики в галузі культури на 2005–2007 роки : Закон України від 03.03.2005 р. № 2460-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 16. – Ст. 264.
4. Проблеми трансформації системи державного управління в умовах політичної реформи в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 31 травня 2006 р., м. Київ : у 2 т. / [за заг. ред. О.Ю. Оболенського, В.М. Князева]. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – Т. I. – 464 с.

УДК 351.85

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ ПОСЛУГ ПУБЛІЧНОЇ СФЕРИ

Занфіров В.А.

кандидат наук з державного управління
перший заступник прокурора Запорізької області

Annotation

In the article there is the affected question of role and place of organs of executive power and local self-government in the process of satisfaction of necessities and interests of citizens through the grant of high-quality administrative services. The analysis of different approaches to understanding of concept is done administrative services.

Анотація

Досліджено проблему якісного надання управлінських послуг органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Здійснено аналіз різних підходів до розуміння поняття “якість адміністративної послуги”. Узагальнено наявні у спеціальній літературі погляди та визначено критерії, за якими можна оцінити якість адміністративної послуги.

Ключові слова

Управлінська послуга, якість адміністративних послуг, оцінювання якості надання адміністративних послуг, критерії якості.

I. Вступ

Дотепер у сфері відносин державних службовців і громадян не подолані стереотипи, нав'язані свого часу радянською системою. Незважаючи на підвищення компетенції державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, прагнення перейти до демократичних інституційних

стандартів, тіснішої взаємодії з громадськістю, у сучасних громадян України відсутня впевненість у можливість отримання ними якісних адміністративних послуг [1, с. 125].

Питання якості адміністративних послуг є доволі абстрактним, адже ми маємо справу із суб'єктивізмом очікуваного результату. Проте, це зовсім не означає, що якість не можна контролювати.

Під оцінюванням якості надання адміністративних послуг розуміють перевірку діяльності адміністративного органу щодо надання адміністративних послуг, у тому числі результату такої діяльності, на відповідність офіційно встановленим вимогам та/або очікуванням споживачів [2, с. 6].

Для оцінювання якості надання адміністративних послуг необхідно визначити його критерії.

Термін “критерій” у словниках визначається як “підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило, мірка” [3, с. 240].

У цій статті під критерієм розуміємо підставу для оцінювання якості надання адміністративних послуг. Наприклад, цей процес може здійснюватися за таким критерієм як “своєчасність”. Сукупність таких критеріїв має повністю охопити діяльність адміністративного органу щодо надання адміністративної послуги. Проте, для того, щоб оціню-